

Bieńkowski, Tadeusz

Bronisław Biliński (9 października
1913-28 kwietnia 1996)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 42/2, 185-186

1997

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BRONISŁAW BILIŃSKI
(9 października 1913–28 kwietnia 1996)

Profesor Bronisław Biliński był uczonym, organizatorem życia naukowego i pisarzem. Takim pozostał w pamięci wszystkich, którzy Go znali i podziwiali.

Urodził się we Lwowie i tam ukończył szkołę średnią oraz studia wyższe w zakresie archeologii i filologii klasycznej. Mistrzem uniwersyteckim Jego był prof. Jerzy Kowalski, wybitny znawca retoryki i nauki antycznej, literat i publicysta. Wywarł on wielki wpływ intelektualny na młodego Bilińskiego i ukierunkował przyszłe zainteresowania w zakresie kultury antycznej, zwłaszcza rzymskiej oraz literatury polskiej. Uformował też swoisty kult kunsztownej wypowiedzi, wykwinętego stylu tak charakterystycznego dla późniejszych prac Bronisława Bilińskiego.

Działalność naukową rozpoczął jeszcze przed wojną jako asystent w katedrze filologii klasycznej Uniwersytetu Jana Kazimierza. Po wojnie związał się na jakiś czas z Uniwersytetem Wrocławskim. Tam przeszedł szybko szczyble kariery uniwersyteckiej, osiągając w 1951 r. tytuł profesora, a w roku następnym godność prorektora. Interesowały wówczas Bilińskiego mało na ogół badane aspekty kultury antycznej – sport i praca. Tym zagadnieniom poświęcił kilka obszernych rozpraw.

W 1957 r. został profesorem Biliński dyrektorem Stacji Naukowej PAN w Rzymie. Na tym stanowisku ujawniły się Jego ogromne zdolności organizacyjne, energia i pasja naukowa. W ciągu 26 lat pracy w Rzymie profesor Biliński stworzył w Stacji dynamiczny ośrodek, w którym często odbywały się spotkania naukowe i konferencje skupiające wybitnych uczonych polskich i włoskich. Owocem tych spotkań były ogłaszane regularnie tomy serii wydawniczej *Conferenze*, zawierające referaty uczestników. Do 1992 r. ukazało się sto tomów.

Przyjmując problematykę stosunków kulturalnych polsko-włoskich w rozwoju dziejowym za obszar swego działania, Biliński rzucił hasło *ne pereant* (niech nie zaginą). Chodziło o pamiątki po wybitnych Polakach na terenie całej Italii, o miejsca szczególnie upamiętnione i wstawione ich pobytem i pracą. Realizacją tego hasła miały być prace naukowe poświęcone działalności uczonych i pisarzy polskich we Włoszech, a także tablice pamiątkowe umieszczane w miejscach związanych z ich pobytem.

Stacja Naukowa PAN w Rzymie była w czasach dyrektury Bilińskiego miejscem wymiany poglądów licznego grona uczonych polskich i włoskich, była też cennym oparciem dla polskich stypendystów naukowych.

W 1983 r. profesor Biliński przeszedł na emeryturę i powrócił do kraju. Nadal był bardzo czynny jako organizator konferencji naukowych i inspirator różnych inicjatyw wydawniczych. Ciągle też pisał i publikował. Ostatnią Jego większą pracą był tom zawierający 20 artykułów poświęconych działalności Polaków w Rzymie od XVI do XX wieku. Tomem tym, noszącym wymowny tytuł: *Figure e momenti Polacchi a Roma – strenna e commiato* (1992) Biliński żegnał się z Rzymem, Italią i Stacją Naukową PAN.

Profesor Biliński miał w swym dorobku 255 prac naukowych: książek, rozpraw i artykułów. Większość dotyczyła związków kulturalnych polsko-włoskich od czasów renesansu do współczesności. Ta dziedzina badań historycznych rozwinęła się bardzo i wzbogaciła w nowe fakty i interpretacje właśnie w ostatnich dziesięcioleciach. Była to zasługa samego Bronisława Bilińskiego oraz tych, którym udzielił się Jego zapał twórczy w dziele ukazywania wspólnoty kulturowej Polski i Włoch.

Tadeusz Bieńkowski
(Warszawa)